

شیوع هپاتیت C در معتادان مواد مخدر تزریقی

دکتر سید محمد مهدی میرناصری^۱، دکتر حسین پوستچی^۱، دکتر سیاوش ناصری مقدم^۲، دکتر سید مهدی نورایی^۲، دکتر سوسن تحقیقی^۱، دکتر پرویز افشار^۳، اشرف محمدخانی^۱، دکتر حمید توکلی^۴، دکتر رضا ملک زاده^۵
^۱ پژوهشگر، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۲ استادیار، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۳ پژوهشگر، سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور
^۴ استادیار، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
^۵ استاد، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده

زمینه و هدف

حدود ۳٪ از مردم جهان با ویروس هپاتیت C تماس داشته اند (۱) و طی ۱۰ سال گذشته شیوع هپاتیت C در ایران افزایش یافته است. (۲)، شیوع هپاتیت C در زندانیان بیشتر از افراد غیر زندانی و در معتادان تزریقی بیشتر از معتادان غیر تزریقی می باشد. (۴-۷)، بی بندوباری جنسی و اعتیاد تزریقی به علت استفاده مکرر از سوزن مشترک خطر انتقال HCV* را بالا می برد. خطر عفونت با ویروس هپاتیت C رابطه مستقیم با طول زمان اعتیاد تزریقی دارد. (۹)، هدف از این مطالعه تعیین شیوع هپاتیت C در زندانیان معتاد تزریقی و مقایسه با غیر زندانیان است.

روش بررسی

این مطالعه مقطعی در فاصله مرداد ۱۳۸۰ تا بهمن ۱۳۸۱ بر روی معتادان مواد مخدر تزریقی (تزریق منظم حداقل برای مدت یک سال) داوطلب ساکن در دو زندان و سه مرکز ترک اعتیاد سرپایی در تهران انجام شد. پس از کسب رضایت، پرسشنامه برای هر یک از افراد تکمیل و ۵ سی سی خون گرفته و در لوله فالتون ریخته شد. نمونه ها به آزمایشگاه منتقل و در دمای ۲-۸ درجه سانتی گراد ظرف مدت ۵-۲ ساعت نگهداری، سپس سرم آن جدا و در دمای منهای ۷۰ درجه سانتی گراد نگهداری شد. آنتی بادی ضد ویروس هپاتیت C (HCV Ab) به روش ELISA** نسل سوم (DIA.PRO, Italy) با حساسیت و ویژگی بالای ۹۸٪ توسط یک تکنسین کنترل شد. برای آنالیز یافته ها از آزمون تصحیح فیشر، کای-دو و تجزیه و تحلیل چند متغیری استفاده شد.

یافته ها

۴۶۷ نفر به این مطالعه وارد شدند که ۳۴۶ نفر زندانی (۷۴/۱٪) و ۴۲۵ نفر مرد (۹۱٪) بودند. در مجموع ۶۶٪ موارد آزموده شده HCV Ab مثبت بودند (۲۸۷ مرد (۶۷/۵٪)، ۲۱ زن (۵۰٪)، $P < ۰/۰۰۲$). HCV سرم مثبت در بین زندانیان (۷۸/۳٪، $p = ۰/۰۰۱$) و معتادان مواد مخدر تزریقی با دوره طولانی بیشتر بود (۷۶/۹٪ در افراد با سابقه تزریق بیش از ۱۷ سال در مقایسه با افراد با سابقه تزریق کمتر از ۹ سال: $p = ۰/۰۰۲$) تجزیه و تحلیل متغیرهای گوناگون ارتباط بین HCV سرم مثبت با زندانی بودن (OR = ۹/۳۲ و ۹۵٪ CI: ۵/۶۰-۱۵/۵۱) و طول دوره اعتیاد تزریقی به ازای هر سال (OR = ۱/۰۸ و ۹۵٪ CI: ۱/۰۸-۱/۲۴) و استفاده از سرنگ مشترک (OR = ۲/۰۰ و ۹۵٪ CI: ۱/۲۷-۳/۱۷) و جنس مرد (OR = ۴/۱۸ و ۹۵٪ CI: ۲/۰۲-۸/۶۷) را نشان داد.

نتیجه گیری

HCV در میان معتادان مواد مخدر تزریقی زندانی شایعتر است. زندانی بودن یک عامل خطر مستقل است. بازگشت معتادان مواد مخدر تزریقی آلوده به جامعه می تواند یکی از منابع مهم HCV باشد. به کارگیری تدابیر مؤثر (آموزش گروههای پرخطر، توزیع سرنگ های استریل، تشخیص درمان معتادان مواد مخدر تزریقی آلوده) به منظور کاهش ریسک این معضل بهداشت عمومی از ضرورت های مورد نیاز است.

کلید واژه: هپاتیت C، معتادان مواد مخدر تزریقی، زندانیان

گوارش / دوره ۱۰، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۴، ۸۰-۸۶

زمینه و هدف

هپاتیت C (HCV) یک معضل رو به رشد بهداشت عمومی در سطح

نویسنده مسئول: تهران، خیابان کارگر شمالی، بیمارستان شریعتی، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، کدپستی ۱۴۱۱۴

تلفن: ۸۸۰۱۲۹۹۲، نمابر: ۸۸۰۲۶۴۸۶

E-mail: mirna@ams.ac.ir

جهان است. در حدود ۳٪ از مردم جهان به این ویروس آلوده شده اند، بیشتر آنان حاملین مزمن و در معرض خطر پیشرفت عوارضی مانند بیماری کبدی پیشرفته (end-stage) و سرطان سلول کبدی می باشند. (۱)

* Hepatitis C Virus

** Enzyme Linked Immunosorbent Assay